

Katedra: Religionistiky

Akademický rok: 2012/2013

Posudek oponenta diplomové práce

Pro: Ivanu Zíkovou

Studijní program: Filosofie

Studijní obor: Religionistika

Název tématu: **Islamofobie v České republice**

V předložené práci se její autorka pokouší zpracovat téma *islamofobie v ČR*, počínaje analýzou samotného pojmu (s. 14-19), vztahu islámu k Evropě (s. 20-40) a českým zemím (s. 41-42) a konče vlastním terénním výzkumem (s. 43-62), což na první pohled koresponduje se zadáním práce, nicméně tomu tak není, protože v zadání práce je uvedeno: „*Těžiště práce bude spočívat v rozboru proti-islámských postojů v ČR. Zde se studentka pokusí o analýzu vybraných „islamofobních“ médií a také o vlastní kvalitativní výzkum.*“

Ze samotné práce se zdá, že autorka kladla důraz minimálně na dvě těžiště (mající přibližně stejný rozsah): První, *vztah islámu k Evropě* (s. 20-40) a druhý, vlastní terénní výzkum (s. 43-62). Paradoxně o vztahu islámu k českým zemím, což je klíčová část celé práce, autorka pojednala na pouhých dvou stranách (s. 41-42), což je s ohledem na zadané téma zoufale málo. Navíc v části vztah islámu k Evropě (s. 20-40) se autorka na stranách (s. 20-30) výhradně opírala o publikaci Baršová & Barša, *Přistěhovalectví a liberální stát* nebo o publikaci Müller, *Islám: historie a současnost*. Jak potom mohla autorka adekvátně posoudit stereotypy o islámu v českých médiích, když se tomuto tématu téměř vůbec nevěnovala? Navíc z českých médií si autorka vybrala pouze internetová média, aniž by vysvětlila proč, neboť ze zadání práce nutně nevyplývá, že jde pouze o internetová média. Rovněž není moc srozumitelné, proč autorka zařadila slovníček pojmů na začátek své práce, (napočítal jsem pod sebou 10 pojmů bez hlubší analýzy viz s. 12-13).

Co se týče terénního výzkumu, autorka uvádí: „*Výzkum probíhal formou rozhovorů s vybranými respondenty, kteří byli vybráni na základě svých příspěvků na mnou hodnocených webových*

stránkách.“ O které stránky vlastně šlo? Jaká kritéria si autorka stanovila při výběru webových stránek. V práci zcela chybí přepis rozhovorů (popř. audio nahrávky), aby vůbec bylo možné analýzu zhodnotit. Rovněž závěr práce je poněkud zarážející, cituji ze závěru práce: „*V mnoha výpovědích jsou víc než patrné xenofobní prvky, mnohdy je uplatňována rasová teorie a negativní stereotypy, a vzhledem k tomu, že tato práce byla zaměřena pouze na postoje vůči islámu, čemuž odpovídal výběr respondentů, mohla bych tvrdit, že se o islamofobii jedná. Nechci však výsledky své práce kategorizovat a nemohu nezohlednit fakt, že při jiném výběru respondentů by závěrem mohla být „pouhá“ xenofobie*“ (s. 62). Logicky z toho vyplývá, že výsledky výzkumu přímo závisí na výběru respondentů, tudíž se zdá, že byl celý výzkum zbytečný?! Původní otázka v práci tedy stále zůstává nezodpovězena, jak se tedy liší negativní stereotyp, xenofobie a islamofobie? Například uplatňování *rasové teorie* u jednoho z respondentů autorka odhalila na základě následujícího sdělení: „*Člověk zabučí na černou vopici a hned už se tomu říká rasismus*“ (s. 54). Jde opravdu o uplatnění rasové teorie? Pokud ne, proč to autorka formuluje tímto způsobem?

Výhrady mám rovněž k formální stránce textu práce: 1) *není zarovnán do bloku*; 2) *není psán písmem ve stejné velikosti a fontu* (s. 12, 18, 54); 3) *v samotném textu je relativně hodně stylistických a gramatických chyb*; 4) *text práce na mnoha místech nemá logicky členěné odstavce* (např. s. 21); 5) *citace neodpovídají skutečnosti* (např. pozn. 14, s. 14), kde autorka hovoří o oxfordském slovníku, nicméně v příslušné poznámce je odkaz na monografii Luboše Kropáčka?!

Práce působí celkově dojmem narychlo sepsaného textu bez hlubší analýzy, soustředěného studia pramenů a solidního terénního výzkumu, pokud je možné v tomto případě vůbec hovořit o terénním výzkumu. S ohledem na výše uvedené, podotýkám, závažné nedostatky *doporučuji práci spíše přepracovat.*

V Praze 23. 1. 2013.

Mgr. Štěpán Lisý, M. A., Th. D.